

12.11.2024

Współczesny "jedwabny szlak" do języka i kultury polskiej w Chinach

Literaturoznawstwo

Instytut Badań Literackich PAN, Uniwersytet Studiów Międzynarodowych Jilin

Projekt w ramach programu Promocja Języka Polskiego NAWA realizują wspólnie Zespół Literatura a Glottodydaktyka IBL PAN (Lider) i Jilin International Studies University (JISU) w Changchun (Partner).

15.05.2024

Młode słowa i nowe trendy. Obserwatorium Języka i Kultury Młodzieży - wchodzisz i wiesz!

To projekt realizowany przez Kieleckie Towarzystwo Naukowe wraz z partnerami, mający na celu profesjonalną modernizację strony internetowej Obserwatorium Języka i Kultury Młodzieży oraz działania promocyjne i popularnonaukowe (w tym wykłady, warsztaty, podcasty/audycje), skierowane do młodzieży szkolnej, studentów i dorosłych (rodzice, pedagodzy, seniorzy), a także profesjonalistów

(w tym obcokrajowców).

13.05.2024

Polonistyka wobec wyzwań współczesnego świata

Literaturoznawstwo

Instytut Badań Literackich PAN

Konsekwencje psychologiczne i społeczne problemów współczesnego świata, w tym pandemii Covid-19 i wojen, wpłynęły na kształtowanie nowego podejścia do jednostki, mierzącej się z poczuciem społecznej izolacji, wykluczenia i osamotnienia, w świecie niejasnym, niezrozumiałym, wymagającym nadawania znaczeń na nowo. Na samotność szczególnie narażone są osoby starsze i niepełnosprawne, ale także osoby młode.

Towarzyszy temu wzrost świadomości ekologicznej i kształtowanie nowego podejścia wobec przyrody (jak chociażby wobec katastrofy ekologicznej na Odrze w 2022 roku), a także głębszy namysł nad usuwaniem barier technologicznych i architektonicznych. Wykorzystanie dostępnego zaplecza badawczego humanistów oraz rozpoznań już przez nich dokonanych pozwala szukać odpowiedzi na te problemy współczesności w skoncentrowaniu się na podmiotowości i indywidualności człowieka, na odzyskaniu więzi, kontaktów międzyludzkich i poczucia tożsamości oraz na poszanowaniu zasad otwartości (*open access*), dostępności (*accessibility*) i inkluzywności w otaczającym świecie.

19.02.2025

Potworne rzeki. Badania nad historią środowiskową powodzi nowoczesnej Europy za pomocą źródeł literackich

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu jest przebadanie zmieniającej się roli inżynierii wodnej w historii Europy, a konkretnie jej związku z powodziami rzecznyymi między XVIII a XX wiekiem.

18.11.2024

SCIROS - Strategic Collaboration for Interdisciplinary Research on Open Science in SSH

Celem SCIROS jest budowanie sieci współpracy dla systemowych badań nad otwartą nauką i wzmacnianie partnerstw między instytucjami akademickimi. Projekt umożliwi rozwijanie mobilności badaczy i badaczek, realizowanie wspólnych projektów oraz organizowanie wydarzeń naukowych w Polsce i za granicą.

14.11.2024

Cyfrowy słownik biobibliograficzny "Polscy pisarze i badacze literatury XX i XXI wieku"

Literaturoznawstwo

Instytut Badań Literackich PAN

Cyfrowy słownik biobibliograficzny *Polscy pisarze i badacze literatury XX i XXI wieku* to projekt naukowy realizowany w Pracowni Dokumentacji Literatury Współczesnej Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk od 2018 roku. Zawiera hasła około 2300 autorów, którzy rozwinęli działalność po 1918 r. w kraju i na emigracji: poetów, prozaików, dramatopisarzy, krytyków literackich i teatralnych, eseistów, reportażyistów, tłumaczy, a także historyków i teoretyków literatury.

12.11.2024

Język, tożsamość, kultura - polski level up

Literaturoznawstwo

Instytut Badań Literackich PAN, Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie

Projekt jest realizowany w ramach programu Promocja Języka Polskiego NAWA przez IBL PAN wraz z Polskim Uniwersytetem na Obczyźnie - Zakładem Nauczania Języka i Kultury Polskiej.

11.10.2024

Sygnaliści codzienności. Literatura polska XXI wieku o powszednich napięciach społecznych

Literaturoznawstwo
Wydział Polonistyki UW

Pracownia Antropologicznych Problemów Literatury Wydziału Polonistyki UW zaprasza wszystkich zainteresowanych do udziału w projekcie książkowym "Sygnaliści codzienności. Literatura polska XXI wieku o powszednich napięciach społecznych".

23.08.2024

Gościnność w literaturze - gościnność literatury

Instytut Badań Literackich PAN, Katolicki Uniwersytet Lubelski

W dniach 3-5 czerwca 2024 w Kazimierzu nad Wisłą odbyła się kolejna konferencja z cyklu, "Kolokwia Staropolskie", którego tradycja liczy już 30 lat. Spotkanie zorganizowane zostało przez Pracownię Literatury Renesansu i Baroku Instytutu Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk oraz Katedrę Historii i Literatury Staropolskiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II. Tym razem tematem obrad była staropolska gościnność.

14.07.2024

Zapomniane pisarki polskie - odkrywanie utraconej historii

Archeologia, Historia, Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Literaturoznawstwo, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne
Uniwersytet w Siedlcach

To projekt realizowany na Uniwersytecie w Siedlcach, który udostępnia zdigitalizowane zasoby kultury w internecie, projekt, którego celem jest upowszechnianie wiedzy oraz popularyzacja w społeczeństwie sylwetek zapomnianych pisarek polskich, ukazanie ich miejsca w literaturze, kulturze, społeczeństwie, a także w pamięci zbiorowej, również promowanie badań humanistycznych w otoczeniu zewnętrznym oraz wkładu polskich pisarek w dzieje regionu, kraju, w literaturę, kulturę, edukację, naukę, tradycję narodową, czy tożsamość.

16.06.2024

Warszawa i Ryga w piosence na lekcjach języka polskiego jako obcego

Literaturoznawstwo
Centrum Bohemistyki i Polonistyki, Uniwersytet Łódzki, Instytut Badań Literackich PAN

Celem projektu jest rozwój kompetencji językowych studentów oraz kompetencji dydaktycznych lektorów i wykładowców języka polskiego jako obcego Uniwersytetu Łódzkiego z wykorzystaniem piosenek o Warszawie i Rydze w języku polskim.

16.11.2023

Kobięca strona poezji, czyli przez wiersze do języka

Literaturoznawstwo

Centrum Polonistyczne, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego UWil,
Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Polski w Rzymie (Istituto Polacco di Roma),
Katedra Języka i Literatury Polskiej, Wydział Studiów Europejskich, Amerykańskich i
Międzykulturowych (Dipartimento di Studi Europei Americani e Interculturali)
UniRoma1, Katedra Polonistyki i Przekładu, Wydział Filologii i Dziennikarstwa VNU,
Stacja Naukowa PAN w Rzymie PAN

Kobięca strona poezji, czyli przez wiersze do języka to projekt, którego celem jest zachęcenie studentów kierunków filologicznych, a także kandydatów na studia do zainteresowania się językiem polskim, polską kulturą, ze szczególnym uwzględnieniem współczesnej poezji polskiej.

03.11.2023

Odkrywanie dziedzictwa: Krystyna Bednarczyk (1923-2011) - polska poetka współzałożycielka Oficyny Poetów i Malarzy w Londynie

Kulturoznawstwo, Literaturoznawstwo

Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie ZPPnO

Projekt Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie w Londynie, realizowany w głównej mierze przez Ośrodek Badań Dziedzictwa Emigracji Polskiej (OBeDeP) działający przy Związku, wykracza poza aspekt czysto badawczy. Jego celem jest zgłębienie wiedzy na temat emigracyjnego dziedzictwa Krystyny Bednarczyk oraz londyńskiej Oficyny Poetów i Malarzy, ale także utrwalenie dialogu międzypokoleniowego i międzykulturowego wśród Polaków mieszkających poza granicami kraju oraz wśród społeczności lokalnej. Istotnym elementem projektu jest także promowanie wiedzy z zakresu tożsamości mniejszości etnicznych oraz roli kobiet w kulturze i społeczeństwie.

26.07.2023

Donne in poesia: o europejski kanon współczesnej poezji kobiet 1989-2022

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Katedra Języka i Literatury Polskiej, Wydział Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych (Dipartimento di Studi Europei Americani e Interculturali)
UniRoma1

Celem projektu jest zwrócenie uwagi na współczesną europejską poezję pisaną przez kobiety od 1989 roku do dnia dzisiejszego, w celu sporządzenia wstępnej mapy, której nadal brakuje w krajowym i międzynarodowym krajobrazie krytycznym. Naukowcy i naukowczynie specjalizujący się w różnych tradycjach językowych i literackich - portugalskiej, hiszpańskiej, włoskiej, greckiej, francuskiej,

niemieckiej, polskiej, ukraińskiej, rosyjskiej i angielskiej - zagłębią się w konteksty i kulturowe pola odniesienia w celu wstępnego rozpoznania najważniejszych kobiecych głosów poetyckich i porównają wyniki swoich badań w swoich dziedzinach.

25.07.2023

Stulecie przekładu. Tłumacze i ich twórczość w literaturze polskiej po 1918 roku

Literaturoznawstwo

Uniwersytet Jagielloński

Celem projektu jest napisanie historii przekładu literackiego w Polsce po 1918 roku, czyli po odzyskaniu niepodległości. Ostatni wiek naprawdę nazwać można stuleciem przekładu: skala i zakres literatury tłumaczonej są w tym czasie ogromne, a kulturowa rola przekładu w rozwoju polskiej nowoczesności, w literaturze, ale i w szerszym kontekście kultury – potężna. Z pewnością zasługuje ona na opisanie i analizę, tymczasem, co dziwne, nikt dotąd nie podjął się tego zadania. Celem naszych badań jest wypełnienie tej luki w panoramie polskiej kultury nowoczesnej.

11.04.2023

Letnia Szkoła Międzynarodowych Studiów Polskich

Literaturoznawstwo

LETNIA SZKOŁA MIĘDZYNARODOWYCH STUDIÓW POLSKICH (pałac w Dębnie, 19-25.03.2023) to jedna z 30 tygodniowych letnich szkół, które w roku 2023 Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu przygotował dla uniwersyteckich partnerów z Ukrainy. Celem spotkania była nie tylko prezentacja elementów najnowszych badań i projektów realizowanych przez Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM, ale również integracja środowiska polonistyki międzynarodowej, która prowadzić ma do zacieśnienia współpracy oraz dalszej internacjonalizacji struktur szkolnictwa wyższego obu krajów.

06.01.2023

Język, tożsamość, kultura. Wśród młodzieży polonijnej w Wielkiej Brytanii

Instytut Badań Literackich PAN, Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie

Celem projektu jest podniesienie jakości nauczania języka polskiego jako odziedziczonego/drugiego/obcego w Wielkiej Brytanii. Planujemy wykłady i warsztaty dla studentów (przygotowujących się do pracy nauczyciela bądź już pracujących jako nauczyciele języka odziedziczonego/drugiego/obcego w Wielkiej Brytanii), a kształcących się na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie.

06.01.2023

"Ryby, żaby i raki" czy "Rupaki"? Złota dziesiątka poezji dla dzieci na lekcjach języka polskiego jako obcego/drugiego

Instytut Badań Literackich PAN, Katedra Języków Słowiańskich, Wydział Filologiczny, Przykarpacki Uniwersytet Narodowy im. Wasyla Stefanyka PNU

Celem projektu jest kształcenie studentów (przyszłych nauczycieli) i lektorów jpjo/2, w tym wykładowców metodyki uczenia (się) jpjo/2, z zakresu nauczania dzieci z Ukrainy z wykorzystaniem polskiej poezji dla dzieci (10-12 lat) (4,5,6 klasa).

06.01.2023

Gramatyka z kulturą - webinaria i zadania

Katedra Polonistyki i Przekładu, Wydział Filologii i Dziennikarstwa VNU, Narodowy Uniwersytet Czarnomorski im. Petra Mohyły, Narodowy Uniwersytet Pedagogiczny imienia M.P. Dragomanowa, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

Głównym celem realizowanego Projektu jest promocja języka polskiego i kultury polskiej wśród studentów ukraińskich uczelni.

Projekt obejmuje cykl webinarów, na których są prezentowane techniki nauczania polskiej gramatyki oraz wybrane zadania, które służą rozwojowi kompetencji gramatycznej, leksykalnej i kulturowej.

19.09.2022

Kalendarz życia, twórczości i recepcji Brunona Schulza

Literaturoznawstwo
Uniwersytet Gdański

Kalendarz życia, twórczości i recepcji Brunona Schulza, projekt badawczy kierowany przez prof. Stanisława Rośka z Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Gdańskiego, ma na celu systematyczne i kompleksowe uporządkowanie i weryfikację znanych oraz poszukiwanie nowych dokumentów i śladów, dzięki którym można by zrekonstruować biografię Schulza i umieścić ją na tle epoki, ująć w dialogu z czytelnikami i krytykami, a także uporządkować późniejszą recepcję jego dzieła.

25.08.2022

Polska i ukraińska proza kobieca okresu międzywojennego - perspektywa modernizmu (środkowo) europejskiego

Literaturoznawstwo
Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk

Projekt realizowany w Instytucie Badań Literackich PAN w latach 2014-2017 nabrał dziś szczególnego znaczenia, wykraczającego poza wymiar czysto naukowy: służy nie tylko poznaniu niezbadanych wcześniej związków między literaturą tworzoną po I wojnie światowej przez pisarki polskie i ukraińskie, ale także dialogowi polsko-

ukraińskiemu i upowszechnieniu wiedzy na rzecz równości płci, problemów tożsamości oraz kobiecości.

01.04.2022

"Geopolonistyka" - wirtualny most pomiędzy kulturami

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Centrum Polonistyczne, Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wileńskiego UWil, Instytut Badań Literackich PAN, Katedra Języka i Literatury Polskiej, Wydział Studiów Europejskich, Amerykańskich i Międzykulturowych (Dipartimento di Studi Europei Americani e Interculturali) UniRoma1, Katedra Polonistyki i Przekładu, Wydział Filologii i Dziennikarstwa VNU, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN

"Geopolonistyka" to opowieść o historii badań nad językiem polskim i literaturą polską, o instytucjach prowadzących dydaktykę i badania polonistyczne, o ludziach, którzy te badania uprawiali i stwarzali im warunki rozwoju. To opowieść o ich pracy w instytucjach i o studentach - możliwe, że przyszłych badaczach i dydaktykach języka polskiego.

Narratorami tej opowieści są badacze, dydaktycy i studenci. Opowiadają o historii w formie nagranych wypowiedzi, zrealizowanych filmów, dokumentacyjnych opracowań. Każdy z nich ma swój wkład w budowanie narracji o polonistyce na świecie, o badaniach nad językiem polskim i literaturą polską, o tym, jaką wartość niesie nauka języka polskiego.

13.03.2022

Obserwatorium Języka i Kultury Młodzieży

Językoznawstwo, Kulturoznawstwo

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Obserwatorium Języka i Kultury Młodzieży (OJiKM) to miejsca, w którym gromadzi się słowa, wyrażenia, frazy, memy, virale czyli jednostki znaczeniowe istotne dla sposobu komunikacji i stylu bycia współczesnych młodych ludzi. Strona ma na celu popularyzację wiedzy o ich języku, wzorach i sposobach uczestnictwa w kulturze.

13.12.2021

Profesjonalny polonista. Praktyka i personalizacja

Językoznawstwo, Literaturoznawstwo

Uniwersytet Jagielloński

Projekt zmierza do opracowania i realizacji nowych programów kształcenia nauczycieli na kierunku filologia polska nauczycielska na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

17.10.2021

Norwid w Wielkiej Brytanii

Historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, Krytyka i interpretacja literacka, Literaturoznawstwo, Metodyka i dydaktyka nauczania literatury i języka, glottodydaktyka, kultura języka, Nauki filologiczne

Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie, Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie ZPPnO

Cyprian Norwid okazał się nieoczekiwanym wyzwaniem – i wezwaniem – dla literatury i kultury polskiej. Mimo ponad stuletnich wysiłków czytelniczych oraz interpretacyjnych nie został do końca zdefiniowany jako człowiek i artysta; co więcej: w wielu aspektach jest dla nas nadal zagadką. W głównym kręgu naszych zainteresowań pozostają, najogólniej mówiąc, trzy perspektywy ukazujące Norwida jako człowieka, twórcę oraz emigranta.

04.10.2021

Elektroniczna edycja ksiąg sądowych powiatu kaliskiego 1587-1593

Historia

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk PAN

Projekt „Elektroniczna edycja ksiąg sądowych powiatu kaliskiego z lat 1583 – 1593” stanowi propozycję cyfrowego opracowywania źródeł z wykorzystaniem najnowszych narzędzi informatycznych. Jest rozwinięciem metody edycji źródeł, po raz pierwszy zastosowanej w edycji księgi wschowskiej z lat 1495-1526 (www.atlasfontium.pl).

21.08.2021

Twórczość Stanisława Vincenza u progu XXI wieku. Ujęcie interdyscyplinarne

Uniwersytet Artystyczny w Poznaniu, Uniwersytet Wrocławski, Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie ZPPnO

Międzynarodowy projekt badawczo-wystawienniczy 2021 / 2022

Główni realizatorzy projektu:

Związek Pisarzy Polskich na Obczyźnie w Londynie (ZPPnO), Uniwersytet w Hajfie (Izrael), Instytut Filologii Polskiej i Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego (UWr), Wydział Edukacji Artystycznej i Kuratorstwa Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu (UAP)

Współorganizatorzy niektórych wydarzeń:

Towarzystwo Karpackie (Warszawa), Ogólnoukraińskie Forum Demokratyczne (Kijów), Ukraiński Uniwersytet Katolicki we Lwowie, Blue Point Art Gallery London, Culture Lab Foundation, Instytut Kultury Europejskiej Polskiego Uniwersytetu na Obczyźnie im. Ignacego Jana Paderewskiego w Londynie (PUNO)

17.06.2021

Literatura XXI wieku i Holocaust. Perspektywa komparatystyczna i wielojęzyczna (2020-2023)

Bar-Ilan University, Katolicki Uniwersytet Lubelski, University of Antwerp, Belgium

Głównym celem realizacji projektu jest szukanie związków pomiędzy sześcioma narodowymi literaturami, które funkcjonują w języku polskim, rosyjskim, angielskim, niemieckim, niderlandzkim i hebrajskim, oraz w różnorodnych tradycjach kulturowych. Wyodrębnione przez międzynarodowy zespół hipotezy badawcze (weryfikowane co pół roku podczas seminariów aktualizowane i weryfikowane) dotyczą: 1) pamięci o Zagładzie - wciąż żywej w najnowszych literaturach krajów europejskich (choć nie tylko); 2) reakcji na dyskurs publiczny dotyczący tego Wydarzenia we współczesnej kulturze (częstokroć opisywanej jako post-traumatyczna); 3) faktu, że mimo ponad siedemdziesięciu lat, które dzielą współczesność od drugiej wojny światowej i ludobójstwa Żydów, nadal doświadczenie to kształtuje społeczną świadomość kolejnych pokoleń Europejczyków, Izraelczyków i Amerykanów.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Mapa "Dekalogu" Krzysztofa Kieślowskiego

Filmoteka Narodowa - Instytut Audiowizualny, Fundacja Sztuki Współczesnej - In Situ

Mapa "Dekalogu" to wirtualny spacerownik, pozwalający na poznawanie Warszawy poprzez najbardziej charakterystyczne miejsca, w których kręcono "Dekalog". Serwis zawiera współczesne fotografie tych lokacji, fragmenty kolejnych filmów cyklu i ich scenariuszy, a także kontekstowe opisy poszczególnych filmowych miejsc i zdarzeń oraz refleksje o fundamentalnych kwestiach podejmowanych w "Dekalogu" Kieślowskiego.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Dziedzictwo muzyki polskiej w otwartym dostępie

Narodowy Instytut Fryderyka Chopina

Głównym celem merytorycznym projektu jest poszerzenie portalu o najważniejsze i reprezentatywne dzieła muzyki polskiej okresu XVI-XIX wieku. Efektem ma być portal muzyki polskiej z możliwością przeszukiwania źródeł wg metadanych oraz elementów muzycznych. Jednym z celów jest także rozbudowa narzędzi dla badaczy (analiza muzyczna, przeszukiwanie metadanych, dostęp do źródeł) w tym skomputeryzowanej analizy muzycznej z uwzględnieniem specyfiki źródeł do muzyki polskiej. Istotnym elementem ma być stworzenie narzędzi umożliwiających crowd-sourcingowe opracowanie źródeł muzycznych oraz zbieranie danych we współpracy z ośrodkami naukowymi. Baza danych ma agregować informacje o

źródłach muzycznych m.in. z RISM (źródło metadanych), repozytoriów i bibliotek cyfrowych (FBC, Polona).

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Dziedzictwo Chopinowskie w otwartym dostępie

Narodowy Instytut Fryderyka Chopina

Projekt zakłada digitalizację oraz udostępnienie dziedzictwa chopinowskiego obejmującego: zapis wszystkich kompozycji Chopina i ich wariantów, rękopisy utworów i korespondencji, drukowane źródła muzyczne (pierwodruki, pierwodruki z adnotacjami kompozytorskimi i starsze wydania), pozostałe muzealia (ikonografia) i archiwalia, nagrania- archiwum Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. Fryderyka Chopina- archiwum Festiwalu „Chopin i Jego Europa”, monografie naukowe oraz czasopisma. W ramach projektu planuje się także publikację całości twórczości Chopina w postaci partytur w wolnym dostępie w formatach xml, pdf, humdrum oraz stworzenie modułów analizy muzykologicznej (przeszukiwanie, wizualizacja, analiza statystyczna).

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Dziedzictwo językowe Rzeczypospolitej - Baza dokumentacji zagrożonych języków

Wydział Neofilologii UAM

Baza dokumentacji zagrożonych języków zawiera informacje i materiały dotyczące zagrożonych odmian językowych stanowiących językowe dziedzictwo Rzeczypospolitej w ujęciu diachronicznym i synchronicznym (z wyjątkiem gwar i dialektów samej polszczyzny), świadczących o bogactwie językowym Polski i różnorodności jej językowych kontaktów.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Automatyczna analiza fleksyjna tekstów polskich z lat 1830-1918 z uwzględnieniem zmian w odmianie i pisowni

Uniwersytet Warszawski

Celem projektu jest stworzenie analizatora fleksyjnego dla polszczyzny drugiej połowy doby nowopolskiej, co jest wstępnym krokiem dla komputerowej analizy tekstów dawnych. Analizator ten będzie rozpoznawać formy z zachowaniem osobliwości odmiany i pisowni lat 1830-1918. Jego struktura zostanie tak zaprojektowana, by mógł on być podstawą dalszych rozszerzeń o stany wcześniejsze (przede wszystkim o pierwszą połowę doby nowopolskiej). Jednocześnie w ramach projektu, obok analizatora morfologicznego, powstanie nieduży (1 mln segmentów), oznakowany korpus tekstów z lat 1830-1918. Zasób ten zostanie udostępniony wraz z przeszukiwarką według kryteriów fleksyjnych i metatekstowych (periodyzacja próbek, ich przyporządkowanie do podzbiorów stylów funkcjonalnych, składniki opisu bibliograficznego).

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Atlas klasztorów w Polsce X-XXI w.

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Celem głównym projektu badawczego jest opracowanie nowoczesnego, zgodnego ze wszystkimi regułami postępowania naukowego, Atlasu klasztorów. Będzie on zawierać opracowany w oparciu o różnego rodzaju źródła i współczesny dorobek historiografii polskiej, i szerzej, europejskiej (szczególnie czeskiej, litewskiej, niemieckiej i ukraińskiej), kartograficzny obraz wszystkich klasztorów należących do zakonów, które kiedykolwiek, dawniej i obecnie, istniały w przestrzeni Polski i ziem z nią związanych.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || GEO-ecclesiae. Dane przestrzenne Ośrodka Badań nad Geografią Historyczną Kościoła w Polsce (KUL)

Katolicki Uniwersytet Lubelski

Głównym celem projektu jest harmonizacja oraz udostępnienie map historycznych oraz danych przestrzennych gromadzonych w Ośrodku Badań nad Geografią Historyczną w Polsce (wcześniej Instytucie Geografii Historycznej Kościoła w Polsce) przy Katolickim Uniwersytecie Lubelskim Jana Pawła II. Instytut Geografii Historycznej Kościoła w Polsce KUL powołany z inicjatywy prof. Jerzego Kłoczowskiego zainaugurował swoją działalność w 1957 r. i od początku koncentrował się na gromadzeniu informacji o charakterze geograficzno-historycznym, która była podstawą prowadzonych badań z zakresu historii społeczno-religijnej. Posiada w swoim dorobku ponad 1600 różnego rodzaju opracowań kartograficznych.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Kartografia w służbie reform państwa epoki stanisławowskiej - krytyczne opracowanie „Geograficzno-statystycznego opisu parafii Królestwa Polskiego” oraz map województw koronnych Karola Perthéesa

Historia

Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk

Katalog humanistycznych projektów cyfrowych w Polsce. Celem powstania katalogu jest prezentacja różnorodnych projektów z zakresu szeroko pojętej humanistyki cyfrowej w Polsce. Katalog powstał w oparciu o ankietę przeprowadzoną wśród instytucji oraz osób prowadzących projekty, w których komponent cyfrowy stanowi kluczowy element pozyskania, analizy bądź prezentacji danych.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Korzenie Janusza Korczaka

Literaturoznawstwo

Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN

Katalog humanistycznych projektów cyfrowych w Polsce. Celem powstania katalogu jest prezentacja różnorodnych projektów z zakresu szeroko pojętej humanistyki cyfrowej w Polsce. Katalog powstał w oparciu o ankietę przeprowadzoną wśród instytucji oraz osób prowadzących projekty, w których komponent cyfrowy stanowi kluczowy element pozyskania, analizy bądź prezentacji danych.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Polska muzyka tradycyjna - dziedzictwo fonograficzne. Stan aktualny, zachowanie, udostępnianie

Katalog humanistycznych projektów cyfrowych w Polsce. Celem powstania katalogu jest prezentacja różnorodnych projektów z zakresu szeroko pojętej humanistyki cyfrowej w Polsce. Katalog powstał w oparciu o ankietę przeprowadzoną wśród instytucji oraz osób prowadzących projekty, w których komponent cyfrowy stanowi kluczowy element pozyskania, analizy bądź prezentacji danych.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || POLONA dla naukowców

Biblioteka Narodowa

Projekt zakłada stworzenie usługi elektronicznej skierowanej do naukowców. Ma ona przede wszystkim rozszerzyć dostęp do wyników badań naukowych oraz wspomagać badaczy w zakresie pracy z materiałami źródłowymi. W ramach projektu powstanie nowoczesna platforma komunikacji umożliwiająca interakcję pomiędzy uczestnikami przedsięwzięć badawczych wykorzystujących obiekty zdigitalizowane.

18.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Warszawa - Atlas Zagłady

Centrum Humanistyki Cyfrowej IBL PAN, Fundacja "Akademia Humanistyczna"

Celem projektu było stworzenie kolekcji cyfrowej przekazującej wiedzę o Warszawie okupacyjnej, o doświadczeniu getta warszawskiego i szerzej – o doświadczeniu zagłady. Źródła zaliczane do kategorii dokumentu osobistego (takie jak dzienniki, pamiętniki czy listy) oraz wyniki badań z różnych dziedzin (historii, literaturoznawstwa i antropologii) zostały wykorzystane do stworzenia interaktywnych map, pełniących rolę narzędzia narracyjnego.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Długosz 2.0 Korpus i narzędzia analizy języka

Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu jest stworzenie zestawu elektronicznych narzędzi do badań nad językiem Jana Długosza i wykorzystanie narzędzi elektronicznych w pogłębionej analizie jego twórczości.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Elektroniczny słownik polskiej łaciny średniowiecznej (A-Q)

Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu było stworzenie Elektronicznego Słownika Łaciny Średniowiecznej w Polsce, pierwszego naukowego słownika języka łacińskiego publicznie dostępnego w internecie na zasadzie *open access*. Punktem wyjścia dla Elektronicznego Słownika był materiał zgromadzony w siedmiu tomach (ok. 5 tys. stron) Słownika Łaciny Średniowiecznej w Polsce.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Elektroniczny korpus polskiej łaciny średniowiecznej

Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk

Celem projektu jest rozbudowa pilotażowej wersji korpusu łaciny średniowiecznej – nowatorskiego przedsięwzięcia, które pozwoliło udostępnić badaczom na zasadach *open access* zawierający około 5 milionów segmentów ogólny korpus języka łacińskiego używanego w średniowieczu. Projekt przewiduje m.in. rozszerzenie bazy źródłowej, kontrolę jej reprezentatywności oraz obróbkę tekstów na potrzeby przeszukiwania i analizy statystycznej.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || iReteslaw - internetowe repozytorium tekstów slawistycznych

Fundacja Sławistyczna, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk PAN

Repozytorium rozpraw doktorskich, autoreferatów i recenzji prac doktorskich oraz preprintów innych typów prac naukowych z zakresu światowej slawistyki językoznawczej i dziedzin pokrewnych iReteslaw ma na celu upowszechnianie i popularyzowanie prac naukowych, a tym samym usprawnianie procesu wymiany myśli naukowej pomiędzy badaczami z różnych dziedzin w różnych ośrodkach i krajach.

Ponadto celem projektu jest upowszechnianie wśród niespecjalistów i osób spoza środowiska naukowego i akademickiego wiedzy z zakresu językoznawstwa slawistycznego i dziedzin pokrewnych.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || E-usługa OMNIS

Biblioteka Narodowa

Projekt „e-usługa OMNIS” polega na wdrożeniu ogólnopolskiego systemu informatycznego oferującego jeden punkt dostępu do zbiorów polskich bibliotek i aktualnej oferty rynku wydawniczego w Polsce.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Patrimonium - digitalizacja i udostępnienie polskiego dziedzictwa narodowego ze zbiorów Biblioteki Narodowej oraz Biblioteki Jagiellońskiej

Biblioteka Jagiellońska UJ, Biblioteka Narodowa

Projekt powstał z inicjatywy Biblioteki Narodowej, która od wielu lat prowadzi działania związane z digitalizacją oraz udostępnianiem swoich zasobów w postaci elektronicznej. Realizacja projektu pozwala na znaczny pod względem ilościowym i jakościowym postęp w zdalnym dostępie przez Internet do najcenniejszych i najstarszych zasobów piśmiennictwa polskiego.

16.05.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Katalog humanistycznych projektów cyfrowych w Polsce

Celem powstania katalogu jest prezentacja różnorodnych projektów z zakresu szeroko pojętej humanistyki cyfrowej w Polsce. Katalog powstał w oparciu o ankietę przeprowadzoną wśród instytucji oraz osób prowadzących projekty, w których komponent cyfrowy stanowi kluczowy element pozyskania, analizy bądź prezentacji danych.

12.05.2021

TRIPLE (Targeting Researchers through Innovative Practices and multiLingual Exploration)

Konsorcjum OPERAS otrzymało 5,6 miliona EUR ze środków programu Horyzont 2020 na realizację projektu TRIPLE (Targeting Researchers through Innovative Practices and multiLingual Exploration). Platforma TRIPLE będzie elementem infrastruktury badawczej OPERAS, powiązanej z EOSC (European Open Science Cloud).

11.05.2021

Cyfrowa Infrastruktura Badawcza dla Humanistyki i Nauk o Sztuce DARIAH- PL

Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Historii im. Tadeusza Manteuffla Polskiej Akademii Nauk PAN, Instytut Języka Polskiego Polskiej Akademii Nauk, Instytut Podstaw Informatyki Polskiej Akademii Nauk PAN, Instytut Sławistyki Polskiej Akademii Nauk, Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk, Politechnika Poznańska, Politechnika Wrocławska, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Wrocłowski

DARIAH-PL (Digital Research Infrastructure for the Arts and Humanities) - największe konsorcjum humanistyczne w Polsce, uzyskało dofinansowanie projektu "Cyfrowa infrastruktura badawcza dla humanistyki i nauk o sztuce DARIAH-PL".

Projekt finansowany jest w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój (POIR) 2014-2020 (Działanie 4.2 4/4.2/2020). Celem Działania 4.2 jest wsparcie wybranych projektów dużej, strategicznej infrastruktury badawczej, o charakterze ogólnokrajowym lub międzynarodowym, znajdujących się na Polskiej Mapie Infrastruktury Badawczej oraz zapewnienie skutecznego dostępu do tej infrastruktury dla przedsiębiorców i innych zainteresowanych podmiotów.

19.04.2021

#PolskaHumanistykaCyfrowa || Strony Poezji

Komitet Nauk o Literaturze PAN PAN, Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN",
Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

"Strony Poezji" – portal poświęcony polskiej liryce nowoczesnej, skupiający badaczy i krytyków różnych orientacji, otwarty na wszystkie dykcje i wszystkie środowiska poetyckie.

Elementy strony – leksykon twórców, zjawisk i tendencji, monografie poszczególnych poetów, antologie ważnych wierszy, almanachy wypowiedzi krytycznoliterackich, zapisy rozmów z poetami, kalendaria i zestawienia bibliograficzne, biblioteka publikacji poświęconych poezji, zdjęcia i materiały wideo – złożą się na sukcesywnie uzupełniane kompendium wiedzy o dokonaniach i przemianach polskiej liryki nowoczesnej, a tym samym tworzyć będą przestrzeń rezonansu dla współczesnych wierszy i dla ich uważnej lektury.

13.03.2021

Europejski Szlak Kobiet Pisarek / Women Writers Route

Literaturoznawstwo

Forum of Slavic Cultures, Instytut Badań Literackich PAN, Muzeum Literatury im. Adama Mickiewicza w Warszawie

Europejski Szlak Kobiet Pisarek (Women Writers Route) jest inicjatywą organizacji pozarządowej Forum of Slavic Cultures z siedzibą w Lublanie. Projekt powstał pod koniec 2017 r. Ideą szlaku jest prezentacja kobiet pisarek pochodzących z krajów słowiańskich, kobiet samodzielnych, parających się literaturą, emancypantek z przełomu XIX i XX wieku.

13.02.2021

Dziedzictwo Jagiellonów jako płaszczyzna dialogu między Polską a Finlandią

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-

kulturowe), Literaturoznawstwo
Instytut Badań Literackich PAN, Uniwersytet w Jyväskylä

Wykonawcą projektu jest Instytut Badań Literackich PAN we współpracy z Uniwersytetem w Jyväskylä. Projektem kieruje reprezentująca IBL dr Ewa Cybulska-Bohuszewicz. Uczelnię partnerską reprezentuje doc. Susanna Niiranen. Misja projektu jest dwojaka: popularyzuje on dziedzictwo jagiellońskie i przedstawia badania związane z tym tematem.

Projekt rozpoczęty w ramach grantu NAWA rozwija się pod auspicjami Ambasady RP w Helsinkach oraz Stowarzyszenia "Pro Cultura Litteraria" (<https://www.facebook.com/jagielloniansPuolaSuomi>).

14.01.2021

Literatura polska bez granic. Forum języka i kultury polskiej w Saksonii

Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Sławistyki (Institut für Slavistik)
UNI_Leibzig

Projekt *Literatura polska bez granic. Forum języka i kultury polskiej w Saksonii* realizowany jest w Instytucie Badań Literackich PAN oraz w Instytucie Sławistyki na Uniwersytecie w Lipsku od października 2020 do września 2021. Finansowany jest przez Narodową Agencję Wymiany Akademickiej.

06.12.2020

Granty z Narodowego Centrum Nauki dla dr hab. Moniki Bednarczuk i dr Sylwii Borowskiej-Szerszun

Literaturoznawstwo
Wydział Filologiczny UwB

Czworo badaczy z Uniwersytetu w Białymstoku zdobyło granty w rozstrzygniętych właśnie konkursach Narodowego Centrum Nauki. Na swoje projekty otrzymają w sumie ponad 930 tys. zł. Granty z Narodowego Centrum Nauki trafią do dr hab. Moniki Bednarczuk i dr Sylwii Borowskiej-Szerszun.

06.12.2020

Estetyka ucieleśniona w przekładzie opisów krajobrazu - wyjazd konsultacyjny

Wydział Filologiczny UwB

Dr Beata Piecychna z Uniwersytetu w Białymstoku (Wydział Filologiczny) badać będzie, w jaki sposób człowiek rozumie i przetwarza język na przykładzie tłumaczenia literackich opisów krajobrazów. Interesuje ją proces ucieleśnienia doświadczenia estetycznego, czyli to, jakie reakcje wywołuje ono w układzie sensomotorycznym i postrzeniowym odbiorcy przekładu.

Najważniejszą częścią projektu jest wyjazd naukowy do prestiżowego Max Planck Institute for Empirical Aesthetics we Frankfurcie nad Menem i konsultacje z Prof. Winfriedem Menninghausem (The Department of Language and Literature) oraz

Prof. Davidem Poeppel (The Neuroscience Department), którzy prowadzą pionierskie studia z pogranicza kognitywistyki, neurolingwistyki, percepcji multisensorycznej i estetyki.

11.05.2020

„Dzieła zebrane” (cz. I) i „Listy zebrane” Elizy Orzeszkowej. Edycja krytyczna

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Literaturoznawstwo, Nauki filologiczne

Instytut Badań Literackich PAN

Projekt „*Dzieła zebrane*” (cz. I) i „*Listy zebrane*” Elizy Orzeszkowej. Edycja krytyczna rozpoczyna edycję krytyczną utworów literackich autorki *Nad Niemnem* oraz kontynuuje serię jej korespondencji.

17.02.2020

Polonistyka otwarta

Uniwersytet Ostrawski, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie

Celem projektu jest promocja języka i kultury polskiej wśród studentów i studentek polonistyk na świecie. Podstawą działań są webinaria o polskiej kulturze literaturze, historii i języku polskim adresowane przede wszystkim do studentów zagranicznych uczących się języka polskiego na poziomach od B1 wzwyż.

18.12.2019

Początki języka polskiego i kultury religijnej w świetle średniowiecznych apokryfów Nowego Testamentu. Uniwersalne narzędzie do badań polskich tekstów apokryficznych

Językoznawstwo, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

26.11.2019

Status przekładu w polisystemie "peryferyjnej" literatury dziecięcej. Perspektywa porównawcza na przykładzie literatury włoskiej i polskiej

Wydział Filologiczny UW

Nr projektu NN103398740

04.11.2019

Platforma Polskich Publikacji Naukowych

Celem projektu jest udostępnienie w modelu otwartego dostępu, w sposób zgodny ze światowymi standardami, znacznej części bieżących polskich publikacji naukowych.

05.08.2019

Shaping Interdisciplinary Practices in Europe (SHAPE-ID)

ETH Zurich, Instytut Badań Literackich PAN, ISINNOVA - the Institute of Studies for the Integration of Systems, Trinity College Dublin, Uniwersytet Edynburski

Instytut Badań Literackich Polskiej Akademii Nauk jest jednym z wykonawców projektu „Shaping Interdisciplinary Practices in Europe” (SHAPE-ID), który otrzymał 1,5 mln euro finansowania od Komisji Europejskiej w ramach programu Horyzont 2020.

08.05.2019

Demokracja oddolna w Polsce - utopia czy szansa?

Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie

W Polsce obywatele przekonuje się, że możliwość wrzucenia do urny kartki do głosowania raz na kilka lat jest podstawą demokracji. Ale czy polscy obywatele, dzięki udziałowi w wyborach i głosowaniu na określone partie i ugrupowania polityczne, mają rzeczywisty wpływ na stanowione w polskim państwie prawo? Przecież to system prawny winien być odbiciem umowy społecznej zawartej z woli wszystkich Polaków, zgodnie z którą powinny być sprawowane rządy w Państwie. Zakład Kultury Politycznej i Badań nad Demokracją na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie PUNO w Londynie i Obywatelski Think Thank zainicjowały wspólnie ogólnopolski program badawczy na temat stanu i perspektyw rozwoju demokracji w Polsce.

01.04.2019

Literaturoznawstwo architektoniczne

Instytut Badań Literackich PAN

Punktem wyjścia dla prowadzonych prac w ramach grantu „Literaturoznawstwo architektoniczne” była definicja geokrytyki Bertranda Westphala oraz jej przetworzenia. W odniesieniu do niej zaproponowano takie działania badawcze, w których analizy literaturoznawcze stały się przydatne w pracy innych dziedzin, zajmujących się przekształcaniem przestrzeni miejskiej. Istotne było także pytanie o interdyscyplinarność, pojmowaną jako metoda działań jednego badacza, sięgającego po pojęcia i teorie innych dyscyplin (i jej ograniczenia), a następnie próba wypracowania transdyscyplinarnego modelu badawczego, powstałego w ramach realnej współpracy międzydziedzinowego zespołu. Czternastoosobowa grupa badawcza poddała wielostronnej analizie dwa warszawskie place – plac Piłsudskiego oraz plac Defilad.

01.04.2019

Sienkiewicz ponowoczesny. Laboratorium cyfrowe

Projekt stanowi próbę poszerzenia gamy metodologicznej o ujęcia związane z szeroko pojętą ponowoczesnością i znalezienia nowego sposobu mówienia o tym pisarzu, a także stworzenia nowych metod publikowania treści naukowych w środowisku cyfrowym.

30.03.2019

Repozytorium polskich przekładów dramatów Williama Shakespeare'a w XIX wieku: zasoby, strategie tłumaczenia i recepcja

Wydział Neofilologii UW

Celem przedsięwzięcia było stworzenie kolekcji, która z jednej strony oferowałaby elektroniczny dostęp do dziewiętnastowiecznych przekładów Shakespeare'a, z drugiej zaś służyła opracowaniami rekonstruującymi okoliczności powstania i recepcję zgromadzonych tekstów.

29.03.2019

Polish Online - Wielojęzyczna platforma do nauki języka polskiego

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Akademia Pedagogiczna im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytet Ostrawski, Uniwersytet Witolda Wielkiego (Vytauto Didžiojo universitetas)

Interaktywna platforma e-learningowa polski.info pomoże nauczyć się podstaw języka polskiego, online, efektywnie i za darmo. Została stworzona specjalnie dla cudzoziemców, którzy chcieliby zacząć mówić po polsku i dowiedzieć się więcej o Polsce. Dostępne materiały pozwolą nauczyć się komunikowania w języku polskim, ułatwią zrozumienie Polaków i ich życia, a nawet mogą zwiększyć szanse na rynku pracy.

16.03.2019

Nowoczesne narzędzia promocji działalności dydaktycznej i badawczej Instytutu Badań Literackich PAN oraz Instytutu Filologii Polskiej WNH UKSW

Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Filologii Polskiej, Wydział Nauk Humanistycznych WNH_UKSW, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studiów Polonistycznych, Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe przy Instytucie Chemii Bioorganicznej PAN, Wydział Nauk Humanistycznych Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Zintegrowany projekt „Nowoczesne narzędzia promocji działalności dydaktycznej i badawczej Instytutu Badań Literackich PAN oraz Instytutu Filologii Polskiej WNH UKSW” (nr PPI/NPZ/2018/1/00065) zakładał cykl działań oparty na aktywnej współpracy Partnerów i synergii ich potencjałów. Ideą projektu było wykorzystanie

nowoczesnych strategii marketingu cyfrowego oraz interdyscyplinarnych narzędzi w celu promocji działalności naukowo-dydaktycznej IBL PAN, IFP WNH UKSW i - docelowo - innych polonistyk krajowych i zagranicznych, włączonych w ramy "Geopolonistyki", powstałej według pomysłu Prof. Magdaleny Popiel (prezes Międzynarodowego Stowarzyszenia Studiów Polonistycznych).

03.03.2019

Słucham, rozumiem, działam. Poszerzanie kompetencji językowych cudzoziemców w celu zapobiegania alienacji społeczno-zawodowej

Wydział Humanistyczny UZ

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój na lata 2014-2020, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

Przedsięwzięcie jest realizowane przez Uniwersytet Zielonogórski i Zielonogórskie Towarzystwo Edukacyjne „Civilitas”.

23.02.2019

StereoSciFi - Stereotypy i Twarda Fantastyka Naukowa

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Uniwersytet Łódzki

Istniejące stereotypy rasowe i etniczne powodują wzrost i ogólne pogorszenie jakości życia społecznego poprzez przemoc i nietolerancję, promowanie ksenofobii, rasizmu, przemocy uwarunkowanej płcią, przemocy rówieśniczej, dyskryminacji klas społecznych i orientacji seksualnych.

(...) celem projektu nie jest zapobieganie istnieniu stereotypów, ale zapobieganie dyskryminacji, segregacji i wrogiemu zachowaniu oraz uświadamianie ludziom, że nie powinniśmy traktować innych źle, ponieważ „inny” nie oznacza gorszego. (ze strony Projektu)

27.11.2018

Projekt TICASS: Technologie obrazowania w komunikacji, sztuce i naukach społecznych

Architektura i urbanistyka, Filmoznawstwo i media audiowizualne, Historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Nauki filozoficzne, Nauki o poznaniu i komunikacji społecznej, Socjologia

Akademia Sztuki w Szczecinie, Polski Uniwersytet na Obczyźnie w Londynie

Technologie wizualne mają ważne znaczenie dla repertuaru najistotniejszych ludzkich kompetencji, ponieważ wraz z nimi pojawia się nowy język wizualnej narracji oraz nowy sposób odczytywania znaków wizualnych. Aby rozpoznać i opisać możliwości i ograniczenia charakterystyczne dla technologii wizualnych we

współczesnej ikonosferze, badacze instytucji partnerskich w ramach projektu TICASS, stawiają sobie następujące pytania: Jak ludzie w różnych miastach postrzegają i odczytują znaki wizualne, ikony, kody QR, obrazy diagnostyczne i grafiki cyfrowe? Jak technologie wizualne funkcjonują w różnych miastach, krajach i kontynentach?

05.11.2018

Społeczeństwo i kultura a paradygmat narodu. Estetyczne i etyczne dylematy polskiej prawicy w literaturze i publicystyce lat 1926-1939

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

13.09.2018

Literackie i publiczne rozprawy Tomasza Manna z polityczną rzeczywistością Republiki Weimarskiej (1918-1933) i po niej

Wydział Neofilologii UAM

13.09.2018

Kanon Romantyzmu w literaturze angielskiej i polskiej

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Słownik gramatyczny języka polskiego - wersja online

Wydział Lingwistyki Stosowanej UW

Słownik gramatyczny języka polskiego jest najbardziej rozbudowanym i najbardziej dopracowanym koncepcyjnie i redaktorsko słownikiem fleksyjnym współczesnej polszczyzny, zawierającym charakterystykę gramatyczną ponad 333 000 wyrazów polskich i obejmującym zasadniczy zręb słownictwa współczesnej polszczyzny.

13.09.2018

Gramatyka, semantyka i pragmatyka języka polskiego

Wydział Filologiczny UwB

13.09.2018

Toponomastyka Pomorza, osadnictwo a typy antroponimiczne, metodologia badań Gdańskiej Szkoły Onomastycznej

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

**Badanie wybranych problemów antropologii i jej związków z literaturą:
obraz ginących kultur w literaturze**

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Kwestia niemiecka w publicystyce Bolesława Prusa

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Zbiory graficzne Biblioteki Jagiellońskiej w przestrzeni wirtualnej

Biblioteka Jagiellońska UJ

13.09.2018

**Szymon Starowolski, *Laudatio Almae Academiae Cracoviensis* - przekład
na język polski**

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

**Szymon Starowolski, *Declamatio contra obtrectatores Poloniae* - przekład
na język polski**

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Pisarze polscy o sztuce przekładu 1440-2005. Antologia

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

13.09.2018

**Współczesna groteska polityczna (na przykładzie literatury polskiej po
1945 r.)**

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Przygotowanie podstaw naukowych oraz bazy leksykalnej do tworzenia słownika międzyjęzykowych zbiorów homonimicznych języka polskiego, rosyjskiego i fińskiego

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

"Schyłek Zachodu" i "kryzys współczesności" - diagnozy i redefinicje tożsamości europejskiej i śródziemnomorskiej

Wydział "Artes Liberales" UW

13.09.2018

Słowianie środkowopółnoci na przełomie XX i XXI wieku. Język - Religia - Naród - Państwo

Wydział Filologiczny UŚ

13.09.2018

Film jako medium wymiany transkulturowej

Wydział Nauk Humanistycznych KAAFM

13.09.2018

Status aksjologiczny mniejszości seksualnych w polskim dyskursie medialnym

Wydział Politologii i Komunikacji Społecznej KAAFM

13.09.2018

Haiku japońskie i haiku po polsku - dialog kultur?

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Alterglobalista Bolesław Prus (na podstawie *Kronik*)

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Zapytaj Mickiewicza

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Kim jest pasterz w sielankach Jana Gawińskiego?

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Jan Gawiński, *Sielanki z Gajem zielonym*

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Filologiczne prolegomena do *Sielanek (z Gajem zielonym)* Jana Gawińskiego

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Polka - Europejka" - Polka Anno Domini 2006. Strategie identyfikacyjne Manueli Gretkowskiej a świadomość feministyczna w Polsce

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

O kilku powodach, dla których warto wrócić do zmysłów. Antropologia zmysłów jako inspiracja dla badań literackich

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Co się mieści pod sztandarem nowości?

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Słownik Polszczyzny XVI wieku", tom XXXIV z hasłami: przypędzanie - p
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Styl Żeromskiego a modernistyczna antropologia
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Krytyka literacka i teatralna Jana Kasprowicza (edycja krytyczna)
Instytut Badań Literackich PAN

Celem projektu było zgromadzenie materiałów oraz opracowanie edytorskie krytycznego wydania recenzji i artykułów literackich oraz recenzji i artykułów o tematyce teatralnej Jana Kasprowicza - dotąd najmniej zbadanego obszaru działalności pisarskiej poety. W ramach projektu został przygotowany do publikacji 8 tom *"Pism zebranych poety*.

13.09.2018

Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik biobibliograficzny
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Szaleństwo i nauka o literaturze. Bezgranicza naukowego literaturoznawstwa Borisa Isaakowicza Jarcho
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Poetyka przekładu literaturoznawczego
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Listy Marii Komornickiej - edycja krytyczna
Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Polska Bibliografia Literacka za rok 1994

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Stanisław Przybyszewski i muzyka

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Podmiotowość wypowiedzi a struktura cyklu poetyckiego w polskim romantyzmie

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Głębokie ruskie kraje" w opinii staropolskich encyklopedystów

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Związki kulturalne polsko-hiszpańskie w XVI i XVII wieku

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Czesław Miłosz a kryzys współczesnej świadomości i wyobraźni religijnej

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Kody fabuł pasterskich w sielance staropolskiej

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Wybrane zagadnienia z estetyki Norwida

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Liberum veto" a obrona demokracji

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Postać Diogenesa i motywy diogeniczne w literaturze staropolskiej

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Sarmatides" Antoniego Łodzi Ponińskiego

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

"Kwestia żydowska" w pozytywizmie

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Nazwiska Pomorzan. Pochodzenie i zmiany

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Wyodrębnianie przyimków wtórnych w ciągach o strukturze: przysłówki + przyimek

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Dynamika zmian języka modlitewników Kalwari Wejherowskiej z lat 1785-1901 na tle porównawczym

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Literatura małych wspólnot. Współczesne teksty nieprofesjonalne

Wydział Filologiczny UWr

13.09.2018

Monografia językowa łomżyńskiego

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Fryderyk Nietzsche w literaturze polskiej lat 1918 - 1939

Wydział Filologiczny UWr

13.09.2018

Rysunek i grafika artystyczna polskiego modernizmu. Poetyka czerni i bieli

Instytut Sztuki Polskiej Akademii Nauk PAN

13.09.2018

Symbolika lunarna w średniowiecznej poezji liturgicznej

Instytut Badań Literackich PAN

13.09.2018

Języki na pograniczach

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Malczewski twórca mitów

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Malarstwo a literatura: powinowactwa - różnice - pola mediacji

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Światy możliwe powieści

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Problematyka winy i lęku w dramacie współczesnym

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Kultura literacka Wilna do roku 1655

Wydział Polonistyki UJ

13.09.2018

Kitab Milkamanowicza - rękopiśmienny Kodeks polsko-tatarski z 1781 roku

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

13.09.2018

Twórczość Jana Kochanowskiego w kontekście nowołacińskiej literatury europejskiej i polskiej

Wydział Polonistyki UJ

Dzięki projektowi finansowanemu przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego (projekt badawczy nr 2315/H03/2006/31) powstały m.in.: Biblioteka Literatury Staropolskiej i Nowołacińskiej oraz zbiór studiów "Twórczość Jana Kochanowskiego w kontekście nowołacińskiej literatury europejskiej i polskiej".

13.09.2018

Literatura w operze. Adaptacje dramatyczno-muzyczne utworów literackich w Polsce do 1918 roku, dzieła i ich sceniczna recepcja

Wydział Filologiczno-Historyczny AJD

Projekt w ramach dyscypliny nauk o literaturze.

13.09.2018

Milczenie i nieobecność. Figury podmiotowości w twórczości Samuela Becketta

Wydział Polonistyki UJ

13.09.2018

Recepcja Mickiewicza w Wielkopolsce 2 poł. XIX w.

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM

13.09.2018

Średniowieczne obrazy i relikwie na Śląsku w czasach baroku

Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr

13.09.2018

Barokowa sztuka śląskich klasztorów cysterskich

Wydział Nauk Historycznych i Pedagogicznych UWr

13.09.2018

Estetyka opowiadań Karen Blixen

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Autowizerunek gdańskich Żydów na podstawie "Jüdisches Gemeindeblatt" w latach 1933-1939

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Polsko-estońsko-angielski słownik tematyczny

Wydział Neofilologii UAM

13.09.2018

Granice polityczności. Od polityki emancypacji do polityki życia

Instytut Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk PAN

13.09.2018

Światy możliwe i rzeczywistość aktualna. Próba analizy metafizycznej

Wydział Nauk Społecznych UAM

13.09.2018

Japońskie NIKKI - od kronik cesarskich do dzienników poetów HAIKU.

Ewolucja gatunku na przestrzeni X-XVII w

Wydział Filologiczny UJ

13.09.2018

Strategie demitologizacyjne. Wokół filmów Roberta Altmana

Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ

13.09.2018

Polskie piśmiennictwo teatralne XIX wieku

Wydział Polonistyki UJ

13.09.2018

Teoria literatury i psychoanaliza

Wydział Neofilologii UAM

13.09.2018

Agresja werbalna w życiu publicznym. Zbiór inwektyw politycznych (1918-2000)

Wydział Filologiczny UWr

Rezultatem projektu jest publikacja "Agresja językowa w życiu publicznym. Leksykon inwektyw politycznych 1918-2000", wydana we Wrocławiu w 2007 roku.

13.09.2018

Byron w Polsce i na świecie

Wydział Filologiczno-Historyczny UG

13.09.2018

Przygotowanie i publikacja monografii naukowej "Inny Szekspir. Nowe lektury europejskiego kanonu" (Kraków 2008)

Wydział Polonistyki UJ

13.09.2018

Kobieca poezja jidysz od początku dwudziestego wieku do Zagłady

Wydział Filologiczny UWr

13.09.2018

Obrazy Aleksandra Gierymskiego i Jacka Malczewskiego w perspektywie hermeneutycznej teorii symbolu

Wydział Historyczny UAM

13.09.2018

Kulturowa teoria literatury cz. 2. Poetyki i interpretacje

Wydział Polonistyki UJ

Projekt niniejszy koncentruje się na empirycznie ugruntowanych sposobach badań literacko-kulturowych (odniesionych tu do wszelkich zorganizowanych znaczących praktyk dyskursywnych czy semiotycznych).

13.09.2018

Literatura polska wobec fotografii. Monografia fotograficznych reprezentacji w literaturze polskiej od początku do czasu obecne

Wydział Polonistyki UJ

13.09.2018

Kanon romantyzmu w literaturze angielskiej i polskiej

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Kultura Jidyszlandu oraz jej przekład

Wydział Filologiczny UG

13.09.2018

Radio Wolna Europa na szlakach polskiej emigracji kulturalnej

Wydział Filologiczny UwB

13.09.2018

Edyta Stein - dialog i pojednanie

Politechnika Wrocławska

13.09.2018

Wybrane problemy antropologii i ich powiązania z literaturą: obraz ginących kultur w literaturze

Wydział Filologiczny UG

28.03.2018

***Lingua receptiva* czy *lingua franca*? Praktyki językowe na pograniczu polsko-czeskim w obliczu dominacji angielszczyzny (ujęcie ekolingwistyczne)**

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Wydział Humanistyczny UZ

Na ilość i jakość polsko-czeskich kontaktów językowych ma współcześnie wpływ kilka skomplikowanych zjawisk, które decydują w dużym stopniu o kształcie rzeczywistości społecznej w Czechach i w Polsce. Najkrócej rzecz ujmując: od 1989 roku słabnie poczucie więzi oparte na wspólnej tożsamości słowiańskiej; w siłę rośnie z kolei tożsamość narodowa. Jednakże lojalność wobec języka narodowego, traktowanego przez wieki w obu krajach jako podstawowy nośnik tożsamości wspólnotowej, nie jest już dziś tak obligatoryjna.

14.12.2017

Edycja krytyczna *Pism wszystkich Bolesława Prusa*

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Tekstologia i edytorstwo
Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza

"Edycja Krytyczna Pism Wszystkich Bolesława Prusa" jest międzyinstytucjonalnym projektem badawczym, realizowanym pod auspicjami Towarzystwa Literackiego im.

Adama Mickiewicza w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki. Naukową ambicją uczestników projektu jest zaoferowanie szerokiemu gronu czytelników wszystkich pism Bolesława Prusa opracowanych wedle najnowszych i najlepszych standardów sztuki edytorskiej, wyposażonych w takie komentarze, które z jednej strony nie obciążą tekstów pisarza nadmiarem erudycyjnego objaśnienia, z drugiej strony będą na tyle fachowe i wnikliwe, by inspirować i kierunkować odbiorców do podejmowania trudu jeszcze pełniejszego osobistego poznania spuścizny pisarza i czasów, w których tworzył.

05.11.2017

Elzenbergowie. Trzy pokolenia twórców kultury, nauki, historii

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Uniwersytet w Białymstoku

Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki: 2013/11/B/HS2/02546, konkurs OPUS 6.

05.11.2017

Literatura polsko-tatarska po 1918 roku

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Uniwersytet w Białymstoku

Grant Narodowego Centrum Nauki, Nr DEC-2012/07/B/HS2/00292

24.10.2017

Polskie serie przekładowe wierszy Walta Whitmana. Monografia wraz z antologią przekładów

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Uniwersytet Szczeciński

Projekt pozwolił na wypracowanie nowej metody badania przekładów i ich funkcjonowania w literaturze narodowej oraz doprecyzowanie używanego dotychczas w polskiej translatoologii pojęcia "seria przekładowa". Zostało ono uzupełnione o dwa nowe terminy: "seria tekstualizacji" oraz "seria recepcyjna", a zasadność takich rozróżnień terminologicznych i ich znaczenie dla nauki o przekładzie zostało uzasadnione w cyklu publikacji polsko i angielskojęzycznych. Przygotowana do druku monografia: *Polskie serie recepcyjne wierszy Walta Whitmana. Monografia wraz z antologią przekładów* prezentuje wszystkie wyniki badań wraz z tekstami przekładów wierszy Whitmana (w wielu wypadkach

niepublikowanymi od czasu pierwodruku, w jednym przypadku wydobytym z manuskryptu, w kilku z programów radiowych) oraz z tekstami intertekstualnie/intersemiotycznie związanymi z oryginałem i jego przekładami. Monografia przynosi zarówno bogatą refleksję teoretyczną i metodologiczną na temat kulturowego funkcjonowania przekładu, jak i dokładną analizę dwunastu serii recepcyjnych, które wytworzyły w kulturze polskiej poszczególne wiersze Whitmana. Tak opracowana publikacja przyczynić się może do dyskusji metodologicznej nad kierunkami rozwoju filologii narodowej i obcej, a zwłaszcza komparatystyki.

21.09.2017

Pilotażowy projekt "Warsztaty dydaktyczne UAM"

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Odwołując się do idei organizacji uczącej się, w której kluczową dla rozwoju całego uniwersytetu jest gotowość i umiejętność pracowników do dzielenia się własną wiedzą i doświadczeniem z innymi, prorektor prof. UAM dr hab. Beata Mikołajczyk zaprasza do udziału w ogólnouniwersyteckim pilotażowym projekcie "Warsztaty dydaktyczne UAM" (WD UAM). Jest to inicjatywa zaproponowana przez Radę ds. Jakości Kształcenia, której celem jest wzajemne samokształcenie w zakresie kompetencji dydaktycznych na poziomie akademickim. Jego odbiorcami są pracownicy i doktoranci UAM, którzy pracują na stanowiskach dydaktycznych. Projekt zakłada nawiązanie wzajemnych kontaktów oraz integrację środowiska nauczycieli akademickich.

12.09.2017

Komedia według Skamandrytów

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teatrologia i sztuki performatywne (aktorstwo, taniec i in.), Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translato-logia literacko-kulturowa
Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Filologiczno-Historyczny AJD

Projekt finansowany przez Narodowe Centrum Nauki (konkurs SONATA 5; nr UMO-2013/09/D/HS2/02773).

11.07.2017

NEP4 DISSENT - New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent [Nowe odkrycia naukowe w badaniu wschodnio-europejskich kultur oporu]

Instytut Badań Literackich PAN

Powstały pod przewodnictwem IBL PAN projekt NEP4DISSENT - New Exploratory Phase in Research on East European Cultures of Dissent [Nowe odkrycia naukowe w badaniu wschodnio-europejskich kultur oporu] uzyskał finansowanie ze środków europejskich w ramach programu COST na stworzenie międzynarodowej sieci

badawczej (Akcja COST nr CA16213). Sieć będzie rozwijać nowe podejścia i programy badawcze poświęcone kulturowemu wymiarowi dziedzictwa oporu i ruchów dysydenckich w krajach byłego bloku socjalistycznego 1945-1989.

03.06.2017

Opis paradygmatyczny polskich frazeologizmów czasownikowych. Słownik elektroniczny

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translatologia lingwistyczna, Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Projekt badawczy finansowany przez NCN w latach 2014-2017.

03.06.2017

Edycja listów Magdaleny z Czapskich do Hieronima Floriana Radziwiłła

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Projekt realizowany w ramach grantu z Narodowego Centrum Nauki (Opus IV) przyznanego na lata 2013-2016

03.06.2017

Polska rozmowa urzędowa. Konwersacyjna i dyskursywna analiza komunikacji urzędnik-klient

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translatologia lingwistyczna

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Grant finansowany przez NCN w latach 2012-2014.

16.05.2017

Ogólnoeuropejska ankieta na temat słowników jednojęzycznych (ogólnoeuropejski projekt European Survey on Dictionary Use)

8 maja br. zainaugurowany został ogólnoeuropejski projekt European Survey on Dictionary Use. Jest celem jest zbadanie sposobów użycia i postrzegania słowników jednojęzycznych, w tym także słowników języka polskiego. Anonimowe ankiety wypełniać można internetowo do połowy lipca pod tym adresem: <http://www.owid.de/plus/dictcult/>.

09.05.2017

Komunikacja społeczna dawniej i dziś

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody

badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Wydział Humanistyczno-Społeczny UBB

Projekt tworzy ramy merytoryczne dla indywidualnych zadań badawczych realizowanych przez pracowników Katedry Teorii i Praktyk Komunikacji.

09.05.2017

Literatura dawnych epok czytana dzisiaj

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Wydział Humanistyczno-Społeczny UBB

Celem realizacji tematu są interpretacje tekstów pominiętych oraz nowe odczytania tekstów literackich, które w zmienionej sytuacji kulturowej, geopolitycznej i cywilizacyjnej stają się znakiem naszej rzeczywistości. Sprzyja temu współczesna perspektywa odbioru, wobec której znikają tzw. „konteksty macierzyste”, a odsłaniają się nowe znaczenia.

09.05.2017

Literatura świadectwem kultury: uniwersalnej, retorycznej, politycznej, popularnej, regionalnej (historia literatury, teoria literatury, teoria przekładu, krytyka literacka, metodyka nauczania, regionalistyka)

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa
Wydział Humanistyczno-Społeczny UBB

Celem realizacji tematu jest analiza/ interpretacja różnych zjawisk literackich w perspektywie kulturoznawczej i psychospołecznej. Innych narzędzi wymaga recepcja klasyków (Miłosza, Herberta) w odbiorze współczesnym, innych czytanie literatury w kontekście innych sztuk, jeszcze innych przybliżenie kultury innego kraju czy opracowanie zasad nauczania języka polskiego jako obcego.

29.03.2017

Badanie struktury i dynamiki cyfrowych zasobów wiedzy za pomocą metod wizualizacji (Information Visualization methods in digital knowledge structure and dynamics study)

Bibliologia i informatologia
Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Projekt badawczy NCN 2014-2017 pt. Badanie struktury i dynamiki cyfrowych zasobów wiedzy za pomocą metod wizualizacji (ang. Information Visualization methods in digital knowledge structure and dynamics study) dotyczy analizy rozwoju nauk humanistycznych i społecznych (HS) w Polsce przy wykorzystaniu metodologii wizualizacji.

04.03.2017

Humanizm między Wschodem i Zachodem

Humanizm między Wschodem i Zachodem
Konferencja naukowa Pracowni
i Seminarium Doktoranckiego
„Humanizm. Hermeneutyka wartości”
na Wydziale „Artes Liberales” Uniwersytetu Warszawskiego

06.02.2017

Krytyczna edycja "Pism zebranych" Stefana Żeromskiego

Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Celem projektu jest kontynuacja rozpoczętej przed 1980 r. i przerwanej po kilkunastu latach krytycznej edycji "Pism zebranych" Stefana Żeromskiego (IBL PAN) - zaplanowana została na 39 tomów, rozdzielonych między 6 serii: utwory nowelistyczne, powieści, dramaty, pisma społeczne i wspomnienia, dzienniki oraz listy. Z zaplanowanych 39 tomów do roku 2014 ukazały się 22 tomy (zakończone zostały: seria utworów nowelistycznych, t. 1-5 oraz seria listów, t. 34-39). Pozostałe tomy nie zostały wydane drukiem z powodu choroby i śmierci kilku członków Komitetu Redakcyjnego, w tym prof. Golińskiego, który zmarł w 2008 r.

24.01.2017

Język polski 2.0 - zastosowanie nowoczesnych technologii w nauczaniu języka polskiego

Zapraszamy lektorów jpjo do zapoznania się z bezpłatną publikacją "Język polski 2.0 - zastosowanie nowoczesnych technologii w nauczaniu języka polskiego, która jest podsumowaniem projektu współfinansowanego w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą.

18.12.2016

Metodologiczna problematyka badań literatury staropolskiej

Historia języka i dialektologia, badania współczesnego języka i analiza dyskursu, tekstologia i translologia lingwistyczna, Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translologia literacko-kulturowa
Uniwersytet Mikołaja Kopernika

W naszym przekonaniu klimat wokół badań i fachowych interpretacji literatury staropolskiej wciąż sprzyja raczej postawie "ekstensywnej", tzn. takiej, w której można poprzestawać na zwracaniu się ku nowym czy też dotąd znikomo eksploatowanym tekstom źródłowym. Badaczy bardziej interesuje pytanie, „co” badać, natomiast „jak” pozostaje w ich opinii kwestią drugorzędną. Celem naszego projektu jest doprowadzenie do przywrócenia właściwej w naszym odczuciu

hierarchii - do uznania, że problem metody jest przedmiotem godnym pogłębionego, profesjonalnego namysłu. Wynika to z podzielanego przez nas konstruktywistycznego przekonania, że metoda nie jest neutralnym narzędziem odkrywania tego, co w tekstach przedustawnie obecne, ale pozostaje także sposobem współtworzenia jakości w nich obecnych.

18.12.2016

Przestrzenie Henryka Sienkiewicza

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Instytut Badań Literackich PAN, Instytut Książki

O Dekadach Henryka Sienkiewicza

05.08.2016

Pamiętniki i listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych (Litwa, Białoruś, Ukraina) w latach 1795-1918

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach

Projekt Pamiętniki i Listy polskich autorów z Ziem Zabrzanych (Litwa, Białoruś, Ukraina) w latach 1795-1918 zakłada przeprowadzenie szerokiej kwerendy w archiwach i bibliotekach Polski, Rosji, Litwy, Białorusi, Łotwy, Ukrainy i Francji, której celem będzie odnalezienie i zinwentaryzowanie znajdujących się tam pamiętników i listów polskich autorów.

06.07.2016

Fonematyka polszczyzny z perspektywy funkcjonalizmu aksjomatycznego. Fonetyczna i fonologiczna analiza współczesnego języka polskiego

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa, Metodyka i dydaktyka nauczania literatury i języka, glottodydaktyka, kultura języka
Uniwersytet Palackiego w Ołomuńcu

Instytucja realizująca projekt: Katedra Sławistyki, Uniwersytet im. Palackiego w Ołomuńcu

Celem projektu badawczego było zaprezentowanie alternatywnego spojrzenia na fonematykę języka polskiego, które pozwoliłoby pokazać znane fakty empiryczne w nowym świetle i zaproponować innowacyjne rozwiązania dla ich interpretacji. Aparat pojęciowy przyjęty na potrzeby opisu to teoria funkcjonalizmu aksjomatycznego, która stanowi spójny system semiotyczny odwołujący się do osiągnięć funkcjonalistycznie zorientowanych kierunków językoznawstwa strukturalistycznego. Teoria ta podkreśla potrzebę precyzji oraz adekwatności opisu lingwistycznego i daje odpowiednie narzędzia do przeprowadzenia szczegółowej analizy deskryptywnej zjawisk fonetycznych współczesnej polszczyzny. W wyniku zastosowania rygorystycznej pod względem metodologicznym procedury

sformułowano spójną interpretację polskiego systemu fonematycznego, która pod wieloma względami różni się od tradycyjnych ujęć.

Wyniki badań przedstawiono w monografii poświęconej fonematyce współczesnej polszczyzny: Wągiel, Marcin. (2016). "Fonematyka języka polskiego w ujęciu funkcjonalizmu aksjomatycznego". Ołomuniec: Uniwersytet im. Pałackiego. Publikacja jest w całości dostępna online: <https://books.google.cz/books?id=O7FEDAAAQBAJ>

Ponadto, w ramach projektu powstała **strona internetowa PolFon**: <http://polfon.upol.cz/>

PolFon to interaktywny portal edukacyjny poświęcony polskiej fonetyce. Przeznaczony jest przede wszystkim dla obcokrajowców chcących opanować polską wymowę, ale mamy nadzieję, że zainteresuje także polskich studentów polonistyki, lektorów języka polskiego a także zawodowych lingwistów. Oprócz materiałów poglądowych obejmujących nagrania audio oraz schematy artykulacyjne zawiera również ćwiczenia szkolące słuch fonematyczny oraz umiejętność transkrypcji fonetycznej poszczególnych głosek.

14.04.2016

Interdyscyplinarny Projekt Badań Podstawowych

Instytut Filologii Polskiej, Wydział Nauk Humanistycznych WNH_UKSW

Istotą projektu, prowadzonego od 2009 roku, jest poszukiwanie kategorii, które są wspólne różnym dyscyplinom wiedzy ludzkiej, a także różnym czynnościom poznawczym i działaniu człowieka w sztuce. Poszukujemy łączących doświadczenie ludzkie w całość pojęć, struktur – poszukujemy nowych perspektyw poznawczych. Pracujemy nad aparaturą opisującą doświadczany przez nas wszystkich świat. Stopniowo budujemy także refleksję metanaukową – rozwijając badania w zakresie teorii języka, teorii umysłu, ogólnej metodologii nauk, antropologii kultury i innych dziedzin.

31.03.2016

Lubuska literatura osadnicza jako narracja założycielska regionu

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Wydział Humanistyczny UZ

Projekt dotyczy literatury o powojennych migracjach dotyczącej Ziemi Lubuskiej. Zmierza m.in. do określenia cech dystynktywnych dla prozy o tzw. Ziemiach Odzyskanych; charakterystyki funkcjonowania w tej prozie motywów zaczerpniętych z tradycji literackiej; ustalenia charakteru lubuskiej literatury osadniczej w porównaniu z narracjami migracyjnymi pozostałych regionów Ziemi Zachodnich. Badania obejmują IV bloki problematyczne:

21.02.2016

Męskości w polskiej prozie emancypacyjnej po 1989 r.

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza

Problemem badawczym projektu są męskości i sposób ich konstruowania, przedstawiania, mitologizacji i demitologizacji w polskiej literaturze głównego nurtu powstałej po 1989 roku, umieszczanej przez krytykę literacką w nurcie prozy głównego emancypacyjnej. Projekt skupiony został na reinterpretacji pojęcia męskości i męczyzny w świetle przemian obyczajowych i kulturowych zachodzących w Polsce po transformacji ustrojowej. Analiza sposobu konstruowania męskiego podmiotu uwzględnia kulturowe i literackie wzorce, do których nawiązują badane teksty literackie, polemikę z kanonicznymi modelami męskości, kwestię nowych modeli, fenomen „kryzysu męskości”, feminizację i maskulinizację, męskie upłciowienie dyskursu, „męską” narrację i „męskiego” narratora. Materiał badawczy pracy posłuży stworzeniu sproblematyzowanej galerii postaci męskich najnowszej prozy polskiej, w której wyszczególnione będą określone rodzaje i podejścia do kwestii męskości alternatywnych w opozycji do męskości hegemonicznej.

17.02.2016

Odnaleziony raptularz Juliusza Słowackiego z podróży na Wschód jako romantyczne dzieło synkretyczne oraz źródło literackie i ikonograficzne do badań nad historią i kulturą XIX wieku

Historia i teoria sztuki, sztuki plastyczne, kultura wizualna, Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa
Wydział "Artes Liberales" UW

Notatnik z podróży na Wschód Juliusza Słowackiego, odnaleziony niedawno w Moskwie przez dra hab. Henryka Głębockiego, jest źródłem literackim i kulturowym o bezcennej wartości. W całości dotąd nigdy nie był wydany i nie został poddany eksploracji naukowej, zaś większość rysunków notatnika znamy tylko ze wzmianek poprzednich edytorów. Raptularz, o którym od ponad pół wieku pisano, że spłonął w czasie II wojny światowej, zawiera uznawane dotąd za utracone brulionowe rękopisy dzieł poety (poematu "Podróż do Ziemi Świętej z Neapolu" i wierszy), rysunki, notatki, zapiski podróżne, fragmenty narracji diariuszowych z okresu podróży poety na Bliski Wschód (1836-1837). Odnalezienie autografu Słowackiego jest samo w sobie wydarzeniem o wielkiej wadze dla polskiego dziedzictwa narodowego, ma jednak także ogromne – stricte naukowe – znaczenie dla badań nad twórczością poety i szerzej – XIX wiekiem. Przed rokiem 1939 raptularz ten należał do Biblioteki ord. Krasińskich w Warszawie (nr inw. 5217) i jego losy nie są

do końca znane, a ich odtworzenie również mieści się w planach badawczych zespołu.

11.11.2015

Nowy regionalizm w badaniach literackich: tradycja i nowe orientacje

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Akademia Pomorska w Słupsku, Instytut Filologii APS, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Wrocławski, Wydział Humanistyczny UZ

Celem projektu jest rozpoznanie sytuacji regionalizmu w Polsce po 1989 roku i na tej podstawie opracowanie nowatorskiej, kompleksowej i interdyscyplinarnej koncepcji badań regionalnych. Jego głównym zadaniem jest rekonceptualizacja obszaru badawczego w perspektywie nowych orientacji w światowej humanistyce: badań antropologiczno-kulturowych, zwrotu topograficznego i związanej z nim geografii kulturowej, geopoetyki, etnopoetyki, komparatystyki, badań feministycznych i genderowych, a także problematyki pamięci zbiorowej i kulturowej czy postpamięci.

30.10.2015

Szalony bieg. Kolej i ciemna nowoczesność. (Monografia i antologia tekstów literackich)

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Uniwersytet Kazimierza Wielkiego

Cel projektu prof. Wojciecha Tomasika: monografia "Kolej i ciemna nowoczesność" (w Wydawnictwie IBL PAN).

30.10.2015

Przemówienia polskich polityków w latach 1918-2014 - edycja i opracowanie źródeł, analiza lingwistyczna, digitalizacja korpusu

Podstawowym celem naukowym projektu jest zebranie oraz lingwistyczne i politologiczne opracowanie ważnych - z historycznego punktu widzenia - przemówień polskich polityków wygłoszonych między 1918 a 2014 rokiem. Efekty projektu mają - w opinii wykonawców - przyczynić się do należytego dokumentowania aktywności oratorskiej polskich polityków w okresie 100 lat istnienia niepodległego państwa polskiego.

23.10.2015

Nowa Panorama Literatury Polskiej

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka
Instytut Badań Literackich PAN

Nowa Panorama Literatury Polskiej to platforma służąca prezentacji wyników badań naukowych w środowisku cyfrowym. Wychodzi naprzeciw zapotrzebowaniu na szeroki i darmowy dostęp do treści na wysokim poziomie merytorycznym stanowiąc znak przemian współczesnej humanistyki pod wpływem mediów cyfrowych

---

19.10.2015

Słownik polszczyzny XVI wieku i Internetowy słownik polszczyzny XVI wieku - tomy 36-43

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich PAN

W ramach projektu przewidziana jest kontynuacja długofalowych prac nad "Słownikiem polszczyzny XVI wieku", będącym naukowym słownikiem dokumentacyjnym, którego głównym założeniem jest opis polszczyzny epoki renesansu, czyli okresu kształtowania się języka narodowego. "Internetowy słownik polszczyzny XVI wieku" pozwoli rozszerzyć jego zasięg ze względu na nowe sposoby prezentacji materiału oraz publikację w medium cyfrowym. W ramach projektu są kontynuowane prace nad tomami 36-43 tradycyjnego słownika wychodzącego drukiem. Jako uzupełnienie słownika przewidzane są edycje szesnastowiecznych źródeł w postaci tekstu transkrybowanego z komentarzem filologicznym i poświęconych im studiów. Powstającą edycję internetową uzupełniać będzie biuletyn internetowy, pozwalający rozszerzyć refleksję teoretyczną nad materiałem językowym o zakres nieujmowany dotąd w słowniku. Realizacja proponowanego projektu badawczego znacząco rozwinię wiedzę o dawnej polszczyźnie, przyczyniając się do ocalenia dziedzictwa kulturowego Polski.

19.10.2015

Romantyzm w świetle nowych źródeł

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Projekt dotyczy szeroko pojętej kultury romantycznej i romantycznej codzienności oglądanej z perspektywy źródeł, w tym przede wszystkim dokumentów pozaliterackich. Celem projektu jest przybliżenie współczesnemu czytelnikowi nieznanych aspektów życia romantyków, dostarczenie nowych kontekstów dla literaturoznawczych interpretacji oraz naukowe uaktywnienie źródeł zarówno nowych, jak i znanych.

18.10.2015

Polscy pisarze i badacze literatury przełomu XX i XXI wieku

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich PAN

Polscy pisarze i badacze literatury przełomu XX i XXI wieku to projekt badawczy realizowany w Instytucie Badań Literackich PAN przez zespół Pracowni Dokumentacji Literatury Współczesnej, a finansowany ze środków Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach „Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki”. Jest internetową wersją tomu pierwszego słownika biobibliograficznego o tym samym tytule, opublikowanego przez Wydawnictwo IBL PAN w 2011 roku. Celem projektu jest dostarczenie podstawowej wiedzy faktograficznej o nowym pokoleniu twórców – poetów, prozaików, dramatopisarzy, krytyków literackich, tłumaczy oraz literaturoznawców.

17.10.2015

Biblioteka Pisarzy Staropolskich, Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia - kontynuacja serii wydawniczej i poszukiwanie nowych modeli edycji naukowej

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich PAN

W ramach projektu będą kontynuowane prace nad istniejącą od 1995 roku serią Biblioteka Pisarzy Staropolskich, w której wydano dotychczas 39 tomów, oraz założoną w roku 2000 serią Biblioteka Pisarzy Polskiego Oświecenia, w której ukazało się dotąd 10 pozycji. Celem istnienia obu serii jest edycja naukowa i publikacja ważnych dzieł dotychczas pozostających w rękopisach lub starodrukach oraz upowszechnienie wzorca współczesnej edycji krytycznej. Dzięki projektowi zostanie wydanych 20 kolejnych tomów drukiem; zostanie także wypracowany model hipertekstowej edycji elektronicznej, na którego podstawie w ramach projektu będzie opublikowanych 5 pierwszych wzorcowych hipertekstowych edycji krytycznych - m. in. teksty Jana Kochanowskiego i Stanisława Trembeckiego.

17.10.2015

Dyskurs polityczny Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Pojęcia i idee

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Celem projektu jest opis specyficznego dyskursu politycznego Rzeczypospolitej Obojga Narodów (1569-1795) - głęboko zakorzenionego w tradycji antycznej i w europejskiej tradycji republikańskiej. Dokonana zostanie analiza najważniejszych pojęć w nim funkcjonujących oraz sposobu, w jaki mówiono w tym okresie o sprawach państwa. Pozwoli to odtworzyć obraz świata politycznego i system wartości politycznych typowy dla tego dyskursu. Projekt stawia pytania, które umykały dotąd klasycznym badaniom historycznym i literaturoznawczym. Zrozumienie pojęć i idei dyskursu staropolskiego pomoże lepiej zrozumieć polski język polityczny wieku XIX- i XX-tego i uniknąć naiwności, uproszczeń oraz zbyt pochopnych twierdzeń o nowatorstwie politycznych wypowiedzi epok porzbiworowych.

17.10.2015

Spojrzenia z ukosa.... Kultura i literatura rosyjska oczami Polaków (na materiale czasopism polskich okresu międzywojennego). Opracowanie bibliograficznej internetowej bazy danych wraz z kolekcją wybranych publikacji pełnotekstowych

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne
Instytut Badań Literackich PAN

W ramach projektu powstał zespół badawczy zajmujący się studiami nad polsko-rosyjskimi kontaktami kulturalnymi okresu międzywojennego. Celem projektu było odtworzenie i analiza dominujących w okresie międzywojennym paradygmatów narracji o stosunkach polsko-rosyjskich, wychodząca poza najpopularniejsze, a motywowane emocjonalnie kategorie rusofilii/rusofobi. Ostatecznym wynikiem prac jest internetowa baza danych o zawartości czasopism międzywojennych dotyczącej problematyki rosyjskiej oraz antologia najciekawszych tekstów z tego okresu dotyczących tematu.

17.10.2015

Dokończenie sejmowego wydania "Dzieł wszystkich" Jana Kochanowskiego

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest dokończenie "Sejmowego wydania dzieł wszystkich" Jana Kochanowskiego. W tej renomowanej edycji ukazało się dotąd od 1982 do 1997 roku 8 tomów dzieł poety. Prace edytorskie zostały następnie niestety zawieszona z powodu braku środków finansowych i reorganizacji wykonującego projekt Instytutu - IBL PAN. Obecnie na nowo podjęte prace nad projektem przewidują dokończenie tej serii, czyli przygotowanie naukowej, krytycznej edycji kolejnych jedenastu tomów dzieł poety.

17.10.2015

Polska proza powojenna (1945-1989) w perspektywie badań nad męskością

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Celem projektu jest analiza powojennej kultury polskiej w perspektywie badań nad męskością (men studies) i reinterpretacja krajowej prozy okresu powojennego pisanej przez mężczyzn. Zbadana zostanie przede wszystkim twórczość pisarzy krytycznych wobec kanonu romantycznego, ukazujących jego ograniczenia oraz podejmujących próby rewizji polskiej tradycji i pamięci kulturowej. Męskie fantazmaty rozpatrywane w kontekście "kompleksu polskiego" ukażą kształt narodu jako "wspólnoty wyobrażonej" (B. Anderson) i wspólnoty mężczyzn (G. Mosse). Takie ujęcie pozwoli uchwycić współzależność między dyskursem

narodowym a kulturową koncepcją męskości w Polsce, a także zrewidować utrwalony obraz powojennej kultury polskiej.

17.10.2015

Pałac Staszica jako heterotopia afektywna - nowa kategoria opisu metamorfozy miejsca

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe), Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Celem projektu jest interdyscyplinarny opis historii i pamięci ważnego miejsca na mapie kulturowej Warszawy - Pałacu Staszica, czyli obecnie siedziby Polskiej Akademii Nauk. Badaczka zamierza wykorzystać w pracy narzędzia stworzone we współczesnych badaniach nad funkcjonowaniem przestrzeni w kulturze, a także nowoczesne narzędzia badań literackich (teoria afektów). W tej perspektywie Pałac Staszica ukaże się zapewne jako znaczące miejsce ścierania się dyskursów i polityk pamięci - od jego powstania przez wiek XIX aż po czasy najnowsze. Monografia przyczyni się zarówno do lepszego poznania historii tego budynku, jak społecznych emocji, które budziły kolejne zmiany jego funkcji czy transformacje architektoniczne, którym podlegał.

17.10.2015

Język pamięci: kulturowe i społeczno-polityczne konsekwencje romantycznego projektu pamięci

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Projekt poświęcony jest romantycznemu i poromantycznemu rozumieniu kategorii pamięci w kulturze polskiej. Zgodnie z hipotezą badawczą dr Marca stanowi ona rodzaj języka, który wykształcił się w Polsce w pierwszej połowie XX wieku i wywiera do dziś ogromny wpływ na życie polityczne i społeczne. Językiem tym rządzą określone reguły, to znaczy pamięć jest w nich immanentnie powiązana z takimi kategoriami jak powinność, obowiązek, odpowiedzialność, grzech i wina, a więc jest rozumiana na sposób religijny. Studia nad pamięcią jako językiem różnią się zasadniczo od studiów nad pamięcią historyczną w dotychczasowym jej rozumieniu. Pozwolą wzbogacić zarówno metodologię badań nad historią kultury polskiej, jak lepiej zrozumieć wiele jej aspektów.

17.10.2015

Twórczość Antoniego Langego. Monografia bibliograficzna

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem pracy jest ukazanie całokształtu twórczości Antoniego Langego oraz jej dotychczasowej recepcji. Stanie się to możliwe dzięki zgromadzeniu bibliografii podmiotowej (drukowane utwory Langego, utwory rozproszone po czasopismach, niewydane rękopisy obejmujące wiersze, prace krytycznoliterackie oraz tłumaczenia) i przedmiotowej (prace poświęcone życiu i twórczości Langego). Projekt stworzy tym samym podstawy do przyszłej analizy historycznoliterackiej twórczości poety, opracowania edycji krytycznej jego dzieł oraz studiów nad ich recepcją.

17.10.2015

Publicystyka społeczna (t.II) i Listy zebrane (t. XI) Elizy Orzeszkowej. Edycja krytyczna

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest zakończenie prac edytorskich nad dotąd niepublikowanym lub mało znanym dorobkiem Elizy Orzeszkowej z zakresu publicystyki i epistolografii. Zgromadzone w czasie kwerend archiwalnych materiały do poszczególnych tomów zostaną opracowane krytycznie i przygotowane do druku, przyczyniając się do wzbogacenia wiedzy o znaczeniu dorobku Elizy Orzeszkowej dla XIX- i XX-wiecznej literatury i kultury. Edycja krytyczna obu tomów będzie zawierać wstępy poświęcone tej problematyce.

17.10.2015

Słowiańskie warianty hoffmanizmu

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Projekt "Słowiańskie warianty hoffmanizmu" (Narodowe Centrum Nauki, Sonata, 2013/11/D/HS2/04452) był realizowany w Instytucie Badań Literackich PAN i obejmował interkulturowe przestrzenie literatury XIX wieku nawiązujące do idiomu niemieckiej fantastyki.

17.10.2015

Dynamika wariantu - status tekstologiczny wierszy Czesława Miłosza i jego konsekwencje interpretacyjne

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka, Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Celem projektu jest dokonanie ustaleń tekstologicznych dotyczących funkcjonujących w wielu wersjach wierszy Czesława Miłosza, co - jak dotąd nie zauważano - wpływa na ich interpretacje i rozbieżności między nimi. Porównanie dostępnych wersji pozwoli na weryfikację istniejących interpretacji lub stworzenie nowych. Ponadto w ramach projektu zostaną zbadane rękopiśmienne wersje wierszy Miłosza, zgodnie z niestosowaną dotąd w Polsce metodologią tak zwanej krytyki genetycznej, zakładającej, że kolejne wersje rękopiśmienne utworu warto

traktować jako odrębne teksty literackie, a zarazem badać zmiany znaczeń pomiędzy nimi. Wyniki projektu posłużą w przyszłości pracy nad cyfrową edycją dorobku Czesława Miłosza.

17.10.2015

Kontynuacja wydania krytycznego "Dzieł zebranych" Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, t. 4-23

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

W ramach projektu zostaną opracowane krytycznie i wydane kolejne tomy "Dzieł zebranych" Gustawa Herlinga-Grudzińskiego, jednego z najważniejszych pisarzy polskich XX wieku. Edycja wypełni poważną lukę we współczesnym polskim edytorstwie. Opracowane na podstawie kwerend archiwalnych i bibliograficznych tomy obejmą między innymi: "Inny Świat", "Dzienniki pisane nocą", eseje, korespondencję, rozmowy i wywiady z pisarzem.

22.06.2015

Kompozycja dzieła literackiego

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatoologia literacko-kulturowa

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Uszczegółowienie problematyki (zawartej w tomie „Kompozycja dzieła literackiego”, pod red. A. Stoffa, Toruń 2004) polegające na opracowaniu zagadnień dotyczących rozwiązań kompozycyjnych właściwych różnym konwencjom oraz ich semantycznym i aksjologicznym konsekwencjom. Jako rezultat planowany tom: „Kompozycja dzieła literackiego w praktyce”.

27.05.2015

Kultura rocka

Kulturoznawstwo (w tym: współczesne studia kulturowe i antropologiczno-kulturowe)

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem projektu ma być wypełnienie luki w badaniach dotyczących antropologii kultury XX wieku i współczesnej. Projekt ma charakter interdyscyplinarny i ma służyć przybliżeniu kultury rocka z różnych perspektyw badawczych.

26.05.2015

Dzieła zebrane Zygmunta Krasińskiego. Nowe wydanie krytyczne

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Filologii Polskiej, Wydział Nauk Humanistycznych WNH_UKSW, Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach, Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Ostatnie krytyczne wydanie jubileuszowe Pism Zygmunta Krasińskiego pochodzi z roku 1912. Za sprawą Jana Czubka, bibliotekarza Akademii Umiejętności, kultura narodowa została wzbogacona w 8 tomów starannie (jak na ówczesne warunki) przygotowanych dzieł z aparatem filologicznym oraz objaśnieniami, które w tamtym czasie spełniały wymogi edycji naukowej i znacznie poszerzały zbiór znanych utworów poety w stosunku do wcześniejszych wydań m.in. Tadeusza Piniego i Józefa Kallenbacha. Wydanie Czubka stało się źródłem przedruków w kolejnych edycjach popularnych, zwłaszcza powojennych, w tym najbardziej znanego wyboru Dzieł literackich, przygotowanego w 3 tomach przez Pawła Hertza (PIW, Warszawa 1973). Sytuacja spuścizny po Zygmuncie Krasińskim stała się dramatyczna wskutek zniszczenia w czasie wojny Biblioteki Ordynacji Krasińskich, przechowującej cenne manuskrypty. Część materiałów uległa bezpowrotnemu zatraceniu, inne zostały rozproszone. Stan współczesnych edycji autora Irydiona, opierających się na przedrukach dawnych wydań i nieuwzględniających wymogów współczesnej nam sztuki edytorskiej, jest bez wątpienia najbardziej zaniedbaną częścią naszych badań podstawowych nad romantyzmem literackim. Projektowane nowe wydanie krytyczne ma ten stan odmienić, choć warunki realizacji założeń krytyki tekstu są znacznie trudniejsze, biorąc pod uwagę zasoby archiwalne. Nowa edycja siłą rzeczy musi więc w dużej mierze uwzględniać wyniki dotychczasowych badań tekstologicznych, zwłaszcza edycji Czubka i Kallenbacha, ostrożnie odtwarzać i przywracać wygląd pierwodruków i rękopisów. Należy w tym celu (paradoksalnie) ograniczyć zespół materiałów wyjściowych do prac mających charakter naukowy i nie uwzględniać kopii oraz odpisów, których wartości nie jesteśmy już w stanie zweryfikować, gdyż uległy one zniszczeniu. Edycja krytyczna obliczona na 7 tomów w 10 woluminach ma ukazać się jako całość, w opracowaniu zbiorowym zespołu badawczego złożonego przede wszystkim z pracowników i współpracowników toruńskiego Zakładu Edytorstwa i Tekstologii Dzieł Literackich oraz Wydawnictwa Naukowego UMK. Zespół dokona przeglądu istniejących zasobów archiwalnych, zbierze pełną dokumentację przedsięwzięcia, przygotuje podstawy tekstowe, nowe tłumaczenia utworów francuskojęzycznych, objaśnienia oraz aparat krytyczny, wydany następnie w formie dodatku do każdego tomu na nośniku cyfrowym. Projekt zawiera więc przygotowawcze prace badawcze o charakterze tekstologiczno-filologicznym, prace redakcyjne oraz wydanie całości nowej edycji. Zachowane zostaną wszelkie procedury wypracowane w tradycji badań edytorskich, tak by nowe wydanie spełniało założenia edycji krytyczno-naukowej wraz z niezbędnymi popularnymi odniesieniami (typ „B” w nomenklaturze prof. Konrada Górskiego; jako wzorzec służy będzie Wydanie Rocznicowe Dzieł A. Mickiewicza pod red. Zofii Stefanowskiej).

25.05.2015

Dwudziestolecie homoseksualne 1918-1939

Bibliologia i informatologia

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem badań jest analiza tematu homoseksualności w kulturze dwudziestolecia międzywojennego, ze szczególnym uwzględnieniem literatury i filmu (ale nie tylko); znaczna część tekstów korzysta z szeroko rozumianego instrumentarium genderowego.

25.05.2015

Kobiece Dwudziestolecie 1918-1939

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Uniwersytet Mikołaja Kopernika

Celem projektu jest rewaluacja i poszerzenie dotychczasowych badań nad problematyką związaną z kobiecością w dwudziestoleciu międzywojennym. W zamierzeniu był to szerszy projekt, dotyczący nie tylko kobiet i kobiecości, ale obejmujący również homoseksualność. Jego fazą wstępną miały być dwie konferencje, z których do skutku doszła jedynie jedna, właśnie Kobiece dwudziestolecie 1918-1939 (nie doszła natomiast Homoseksualność polska 1918-1989). Obecnie redagowana jest książka, w której znajdują się nie tylko referaty konferencyjne, w znacznej mierze poświęcone literaturze kobiecej, ale również kulturze homofilnej Berlina do roku 1933, dyskusji na temat przerywania ciąży, pamiętnikarstwu kobiet ze wsi itp. Problematyka powyższa umożliwia stosowanie różnych metodologii, choć, jak łatwo się domyślić, znaczna część tekstów korzysta z szeroko rozumianego instrumentarium genderowego.

09.04.2015

Notatniki Aleksandra Wata - spiralna nielinearność zapisu

Historia literatury oraz krytyka i interpretacja literacka

Uniwersytet Śląski w Katowicach

Głównym celem projektu, który jest realizowany w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, jest teoretyczne opracowanie zagadnienia „spiralnej nielinearności zapisu” na podstawie odkrytych i nigdy dotąd nieopracowanych rękopisów Aleksandra Wata (1900-1967), jednego z najwybitniejszych pisarzy polskich XX wieku.

09.04.2015

Słownik metafor i konotacji nazw własnych

Językoznawstwo ogólne i porównawcze, teoria języka i teoria komunikacji, metody badań lingwistycznych, lingwistyka komputerowa

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie

Celem projektu był leksykograficzny opis wtórnych wystąpień nazw własnych w polskim dyskursie publicznym. Nazwy własne mogą stać się one nośnikami rozmaitych sensów i konotacji, nabytych w głównej mierze przez utrwalenie (stereotypizację) wyróżniających cech obiektów denotowanych przez te nazwy.

Jednym z najbardziej rozpowszechnionych tekstowo sposobów przejawiania się tych funkcji jest metaforyczne użycie nazw, a ściślej: użycie nazw własnych w funkcji nośnika metafory.

08.04.2015

Sensualność w kulturze polskiej. Przedstawienia zmysłów człowieka w języku, piśmiennictwie i sztuce od średniowiecza do współczesności

Teoria literatury, historia myśli literaturoznawczej, metody i orientacje badań literacko-kulturowych, antropologia literatury, komparatystyka i translatologia literacko-kulturowa

Instytut Badań Literackich PAN

Projekt poświęcony jest problematyce sensualności rozumianej jako historycznie zmienny zbiór form reprezentacji ludzkich zmysłów (np. wzrok, słuch, smak, dotyk, węch, ciało). Celem badawczym projektu jest przedstawienie sensualności w szerokim kontekście kulturowym (np. literatura, język, sztuka, filozofia, kultura ludowa, historia, teatr) oraz różnorodnych zagadnień związanych z poszczególnymi zmysłami. Tematem projektu jest sensualność w kulturze polskiej (w przyszłości jego zakres będzie poszerzany), w związku z czym konteksty innych kultur narodowych są w nim przedstawiane jedynie jako punkty odniesienia lub w perspektywie komparatystycznej. Projekt jest realizowany on-line w formie witryny pełniącej funkcję multimedialnej internetowej encyklopedii tematycznej.

Więcej: <http://sensualnosc.ibl.waw.pl/pl/informacje-o-projekcie/>

08.04.2015

Redefiniowanie filologii

Studia edytorsko-filologiczne, słownikowo-encyklopedyczne, dokumentacyjno-bibliograficzne

Instytut Badań Literackich PAN

Celem projektu jest przygotowanie trzutomowej antologii współczesnej refleksji nad filologią w Rosji, Francji i Stanach Zjednoczonych oraz reinterpretacja osiągnięć polskiej szkoły edytorstwa naukowego (Zofia Stefanowska i Zbigniew Goliński). Zespół grantowy będzie pracować nad wybranymi zagadnieniami związanymi z tekstologią oraz interpretacją i edycją tekstów różnych epok literackich, co pozwoli na zintegrowanie działań badaczy dotychczas zwykle pracujących oddzielnie i według różnych założeń metodologicznych. Dzięki projektowi stanie się możliwe sformułowanie zasad edycji tekstu uwzględniających współczesne szerokie rozumienie pojęcia tekst oraz dynamikę tekstu literackiego i nowe techniki publikacji. Poza planowanymi dziesięcioma publikacjami projekt przyniesie efekt w postaci skonsolidowania środowiska młodych uczonych, dobrze przygotowanych do dialogu z najnowszymi tendencjami filologicznymi na świecie i do pracy nad tekstem i filologiczną lekturą dzieła literackiego.
